

NÚCEM

NÁRODNÝ ÚSTAV CERTIFIKOVANÝCH
MERANÍ VZDELÁVANIA

Maturitná skúška 2010

**Správa
o výsledkoch externej časti
a písomnej formy internej časti
maturitnej skúšky**

z ruského jazyka B1

PhDr. Eva Gábrišová

RNDr. Viera Ringlerová

Bratislava 2010

Obsah

Úvod.....	3
1 Charakteristika testu EČ MS z ruského jazyka úroveň B1.....	4
2 Výsledky testu EČ MS z ruského jazyka, úroveň B1	5
3 Interpretácia výsledkov testu EČ MS z ruského jazyka úroveň B1	13
4 Vyhodnotenie písomnej formy internej časti MS z ruského jazyka úroveň B1	21
Záver.....	25
Literatúra.....	26

Úvod

Našu správu predkladáme s cieľom komentovať/vyhodnotiť výsledky, ktoré vyplynuli zo štatistickej analýzy, prípadne poukázať na úspechy i problémy žiakov tak, ako ich výsledky testov odzrkadlili.

Cieľom externej časti (EČ) maturitnej skúšky (MS) je priniesť porovnateľné výsledky pre žiakov a v určitých ukazovateľoch aj pre stredné školy v Slovenskej republike. Správa obsahuje interpretáciu štatistických výsledkov testu EČ maturitnej skúšky z ruského jazyka pre úroveň B1, ktorý bol administrovaný pod kódom 7014. Test spolu s kľúčom správnych odpovedí je uvedený na internetovej stránke NÚCEM v časti Maturita 2010.

V 1. kapitole prinášame základné charakteristiky analyzovaného testu, jednotlivých typov testových úloh, z ktorých je zložený, ako aj čas jeho administrácie.

V 2. kapitole poukazujeme na kvalitu testu a prezentujeme najrelevantnejšie výsledky analyzovaného testu.

V 3. kapitole interpretujeme výsledky testu na základe výsledkov štatistickej analýzy, resp. podľa vybraných ukazovateľov položkovej analýzy testu. Interpretujeme štatistické informácie o psychometrických charakteristikách testu, komentujeme položky, ktoré v niektorých charakteristikách nedosiahli najlepšie parametre.

V 4. kapitole hodnotíme test písomnej formy internej časti maturitnej skúšky z hľadiska jeho úspešnosti.

Záver zhŕňa základné zistenia smerované k hodnoteniu výkonov populačného ročníka, a hodnoteniu kvality testu, ako základného meracieho nástroja.

Informácie, ktoré správa prináša, sú určené tvorcom testov, pedagógom, didaktikom jednotlivých predmetov a kompetentným pedagogickým pracovníkom v problematike hodnotenia výsledkov vzdelávania.

1 Charakteristika testu EČ MS z ruského jazyka úroveň B1

Dňa 17. marca 2010 sa konala externá časť maturitnej skúšky (EČ MS) z ruského jazyka úrovne B1 a B2. V nej boli administrované nasledujúce testy:

- test externej časti MS pre úroveň B2 (EČB2),
- test externej časti MS pre úroveň B1 (EČB1),
- test písomnej formy internej časti pre úroveň B2 (PFIČB2),
- testy písomnej formy internej časti pre úroveň B1 (PFIČB1).

Test externej časti MS pre úroveň B1 (EČB1) bol vytvorený podľa požiadaviek špecifikačnej tabuľky, ktorá definovala základné charakteristiky testu, ako sú obsahový rámec úloh (témy podľa Cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti maturantov z ruského jazyka B1, t. zn. maturitného štandardu), predpokladaný počet úloh, typ úloh (s krátkou odpoveďou/s výberom odpovede), skúšané myšlienkové operácie, náročnosť úloh.

Test externej časti maturitnej skúšky z ruského jazyka pre úroveň B1 je určený maturantom všetkých typov stredných škôl, ktorí počas štúdia dosiahli v ruskom jazyku *úroveň stredne pokročilý*. Obsahom aj náročnosťou zodpovedá úrovni B1 *Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky*, ktorý vydala Rada Európy.

Test úrovne B1 pozostával z troch častí:

- Počúvanie s porozumením s vymedzeným časom na riešenie 30 minút,
- Gramatika a lexika (cca 35 minút),
- Čítanie s porozumením (cca 35 minút).

Celkový čas na vypracovanie testu EČ bol 100 minút.

Test úrovne B1 obsahuje 60 úloh, z toho 36 úloh s výberom odpovede a 24 úloh s krátkou odpoveďou. Za správnu odpoveď získal žiak 1 bod, za nesprávnu, alebo ak neodpovedal, 0 bodov. Boli vytvorené dva varianty z každej úrovne testu, ktoré sa líšili poradím úloh, resp. pri úlohách s výberom odpovede poradím alternatív odpovede.

Test EČB1 obsahoval:

- úlohy na reprodukciu a jednoduché myšlienkové operácie (porozumenie, priraďovanie, zoradovanie, doplňovanie, triedenie, porovnávanie, jednoduchá aplikácia),
- úlohy vyžadujúce zložitejšie myšlienkové operácie (analýza, syntéza, indukcia, dedukcia, vysvetľovanie, hodnotenie, dokazovanie, overovanie),

- úlohy vyžadujúce tvorivý prístup (tvorba hypotézy, zložitejšia aplikácia, riešenie problémových situácií, objavovanie nových myšlienok a vzťahov).

V teste boli zastúpené úlohy rôzneho stupňa obťažnosti od veľmi ľahkých, ľahkých, stredne ťažkých až k náročným.

2 Výsledky testu EČ MS z ruského jazyka, úroveň B1

Z podrobnej štatistickej analýzy výsledkov testu externej časti maturitnej skúšky 2010, ako aj z analýzy jednotlivých položiek testu EČ B1 z ruského jazyka uvádzame údaje z nášho pohľadu najdôležitejšie.

Nasledujúca súhrnná tabuľka uvádza hlavné ukazovatele, ktoré relevantne charakterizujú test:

Test z ruského jazyka úrovne B1 písalo 1695 žiakov zo 131 škôl, väčšina žiakov bola študentmi štátnych škôl, títo žiaci tvorili 71,4 % testovanej populácie. Tabuľka dokumentuje štatisticky vyhovujúcu priemernú úspešnosť testu (49,7 %) a *Cronbachovo alfa*, t. zn. *koeficient spoľahlivosti* je 0,880, čo dokazuje vysokú *reliabilitu* testu, teda môžeme konštatovať, že na základe výsledkov tohto testu je možné urobiť potrebné rozhodnutia.

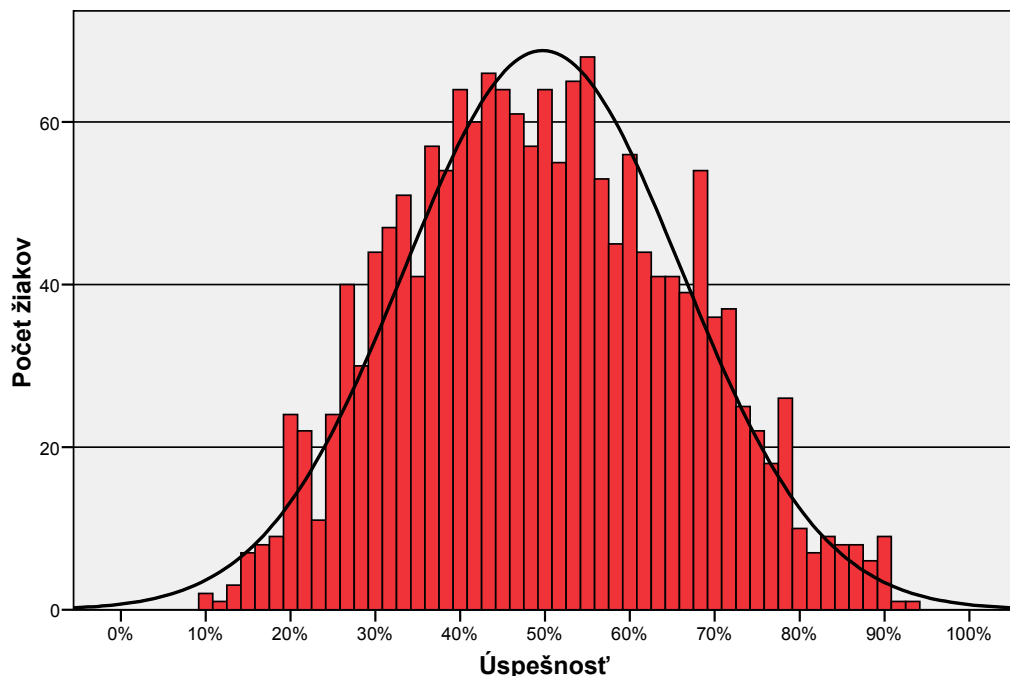
Tab. 1 Výsledné psychometrické charakteristiky testu – ruský jazyk B1 2010

Ruský jazyk úroveň B1 2010 - výsledné psychometrické charakteristiky testu (úspešnosť)

	Časť			
	Počúvanie	Gramatika	Čítanie	Spolu
Počet testovaných žiakov	1695	1695	1695	1695
Maximum	100,0	95,0	100,0	93,3
Minimum	10,0	5,0	,0	10,0
Priemer	56,5	48,0	44,6	49,7
Štandardná odchýlka	18,1	19,6	23,4	16,4
Intervalový odhad úspešnosti populácie - dolná hranica	21,1	9,7	,0	17,6
Intervalový odhad úspešnosti populácie - horná hranica	92,0	86,4	90,4	81,8
Štandardná chyba priemernej úspešnosti	,4	,5	,6	,4
Interval spoľahlivosti pre priemernú úspešnosť - dolná hranica	55,7	47,1	43,5	49,0
Interval spoľahlivosti pre priemernú úspešnosť - horná hranica	57,4	49,0	45,8	50,5
Cronbachovo alfa	,726	,767	,822	,880
Štandardná chyba merania pre úspešnosť	9,5	9,4	9,9	5,7
Intervalový odhad úspešnosti individuálneho žiaka	18,6	18,5	19,3	11,1

Vysokú spoľahlivosť merania potvrdzuje aj výsledný histogram testu, ktorý je symetricky rozložený.

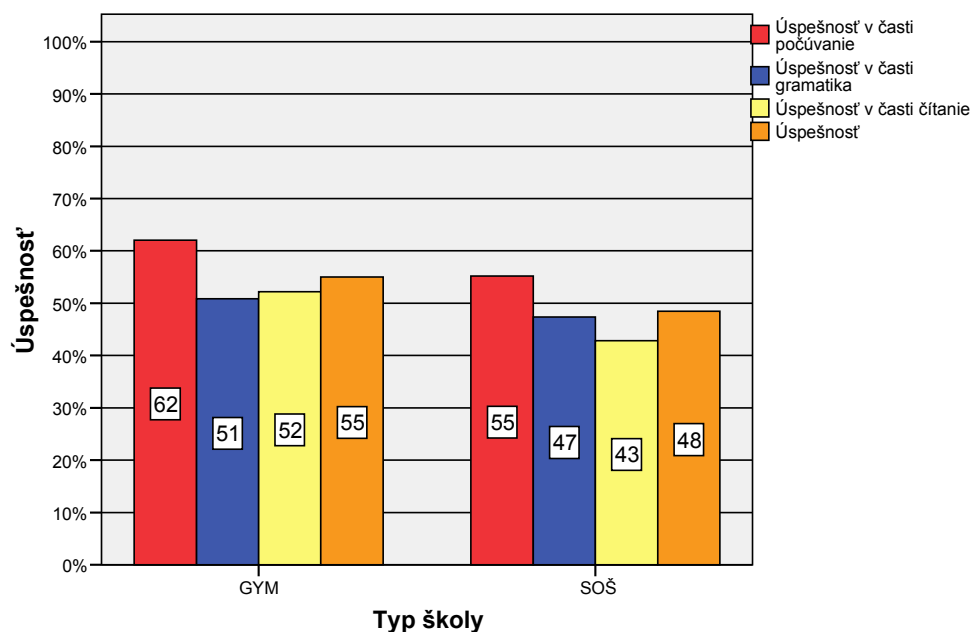
Ruský jazyk úroveň B1 2010 - histogram úspešnosti

Obr. 1 Histogram úspešnosti - ruský jazyk B1 2010

Pre interpretačné závery majú výpovednú hodnotu aj dosiahnuté úspešnosti vzorky z pohľadu príslušnosti k typu školy. Žiaci gymnázií boli v riešení testu z ruského jazyka úrovne B1 celkovo úspešnejší, ako ich spolužiaci zo stredných odborných škôl o 7 %. tak, ako to dokumentuje obrázok č. 2. Z hodnôt na obrázku tiež vyplýva, že obe spomínané skupiny žiakov vykázali podobnú postupnosť vo výkone z hľadiska testovaných zručností: žiaci gymnázií aj žiaci SOŠ boli zhodne najúspešnejší v počúvaní s porozumením, ale v dosiahnutej úspešnosti v ďalších dvoch častiach testu sa žiaci gymnázií a žiaci SOŠ líšili vo výkone. Žiaci SOŠ boli v porovnaní s gymnazistami celkovo menej úspešní pri riešení úloh v časti Čítanie, a to o dosť významný percentuálny rozdiel, (takmer o 10 %), a tiež v časti Gramatika, kde bol rozdiel menej výrazný, ale významný.

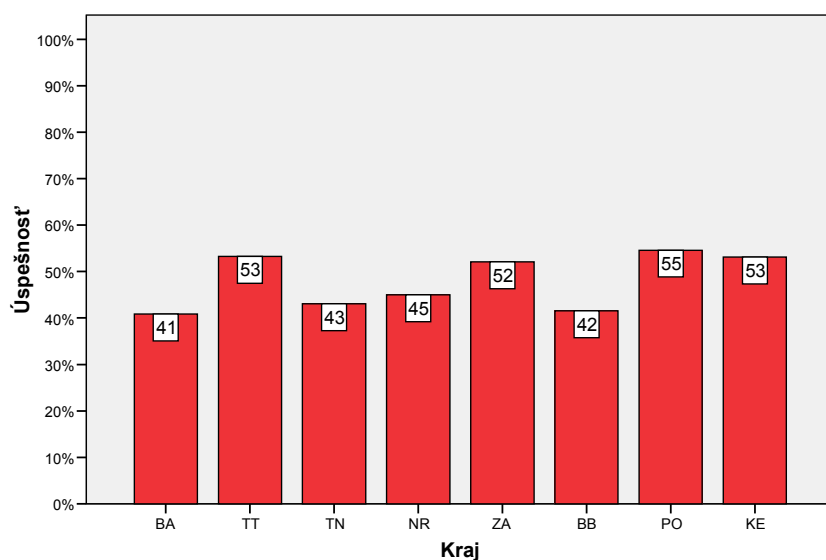
Ruský jazyk úroveň B1 2010 - výsledky jednotlivých častí testu podľa typu školy

Obr. 2 Výsledky jednotlivých častí testu podľa typu školy - ruský jazyk B1 2010

Z pohľadu rozdelenia žiakov do 8 krajov SR z obrázka č. 3 vidno, že v jednej skupine s vyššou úspešnosťou v teste skončili v tomto maturitnom roku žiaci z Prešovského, Košického, Trnavského a Žilinského kraja - (dosiahnutá úspešnosť v rozpätí 55 – 52 %) - a v druhej skupine žiaci ostatných krajov (Nitriansky, Trenčiansky, Banskobystrický a nakoniec Bratislavský) - (úspešnosť v rozpätí 45 – 41 %). Kraje vymenované v zátvorkách uvádzame zostupne podľa úspešnosti).

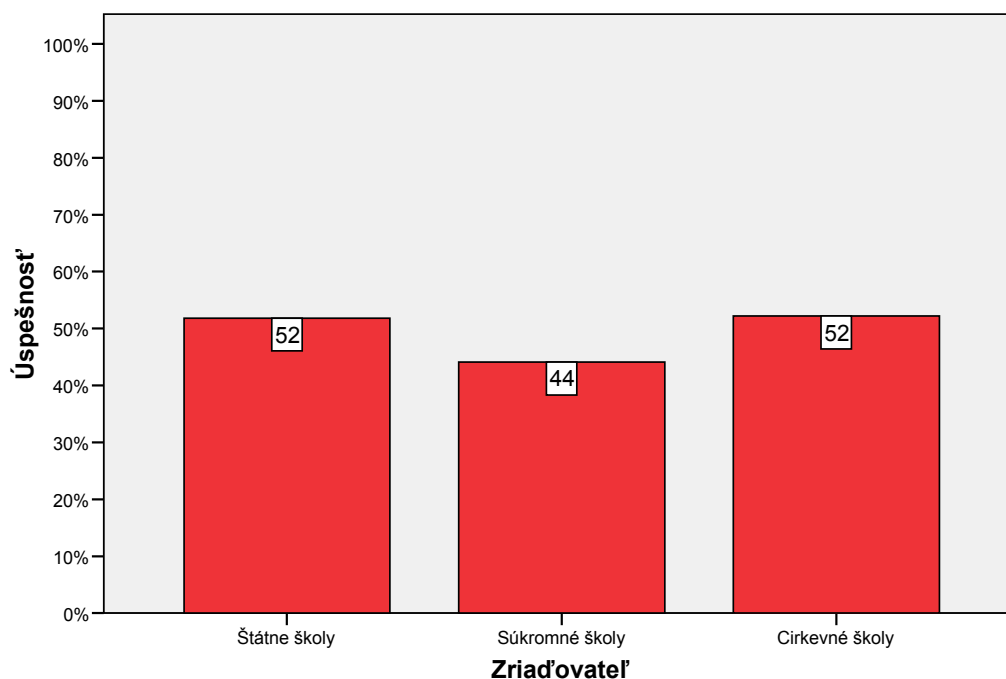
Ruský jazyk úroveň B1 2010 - úspešnosť podľa kraja

Obr. 3 Úspešnosť podľa kraja - ruský jazyk B1 2010

Podľa grafu úspešnosti na obr. č. 4 z pohľadu zriaďovateľa školy vidíme, že úspešnosť 52 % dosiahli zhodne žiaci z cirkevných škôl, aj z gymnázií, hoci žiaci z cirkevných škôl percentuálne tvorili iba najmenej početnú časť testovaného súboru (1,3 %).

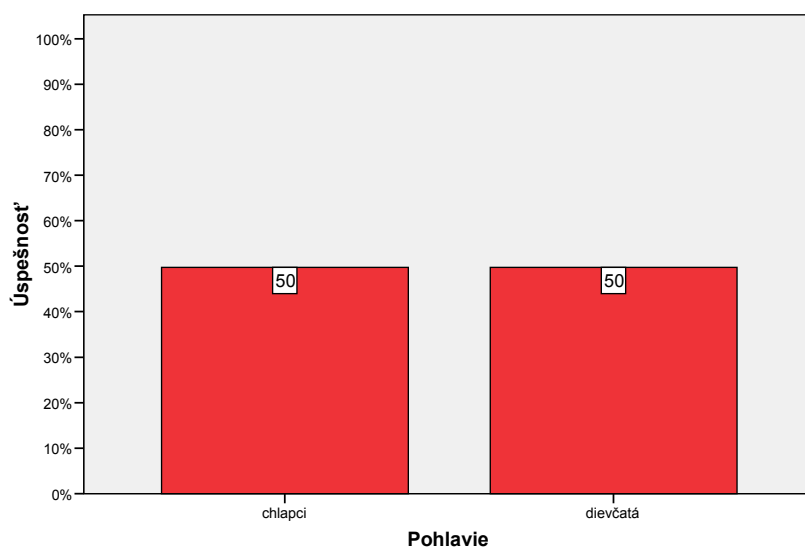
Ruský jazyk úroveň B1 2010 - úspešnosť podľa zriaďovateľa

Obr. 4 Úspešnosť podľa zriaďovateľa - ruský jazyk B1 2010

Hoci si tento typ testu si zvolilo z testovanej vzorky viac dievčat (66,1%) ako chlapcov (33,9%), rozdiely v dosiahnutej úspešnosti sme tento rok nezaznamenali, čo svedčí o vyrovnanom zostavení testových položiek z hľadiska ich atraktívnosti pre obe pohlavia.

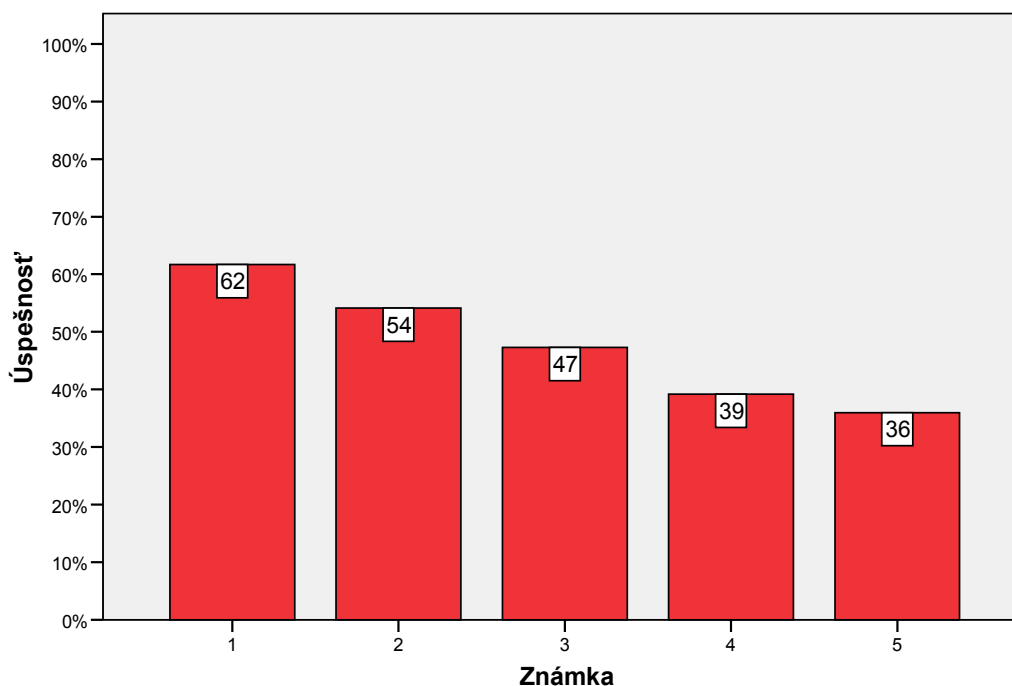
Ruský jazyk úroveň B1 2010 - úspešnosť podľa pohlavia

Obr. 5 Úspešnosť podľa pohlavia - ruský jazyk B1 2010

Graf na nasledujúcom obrázku dokumentuje, akú úspešnosť v teste dosiahli jednotliví žiaci rozdelení do výkonnostných skupín podľa známok. Medzi týmito skupinami podľa známok sa preukázali rozdiely v dosiahnutých priemerných úspešnostiach na úrovni žiadnej až silnej vecnej signifikancie. Najväčšie rozdiely priemerných úspešností boli zaznamenané medzi jednotkármi a štvorkármi.

Ruský jazyk úroveň B1 2010 - úspešnosť podľa známky

Obr. 6 Úspešnosť podľa známky - ruský jazyk B1 2010

Pre interpretačné závery je dôležité aj percento žiakov, ktorý v teste externej časti nedosiahli najnižšiu požadovanú hranicu úspešnosti, tak, ako o tom hovorí konštatovanie zo štatistických výstupov, podľa ktorých úspešnosť menšiu ako 33 % dosiahlo 272 žiakov, čo z počtu tých, ktorí písali EČ MS z ruského jazyka úroveň B1 predstavuje 16,05 %.

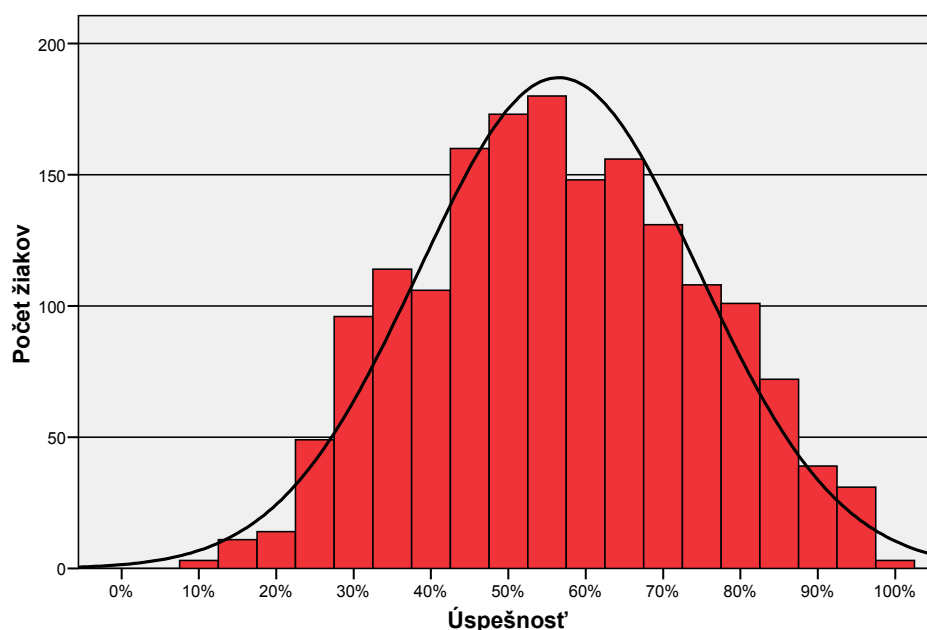
Tab. 2 Rozdelenie žiakov s úspešnosťou menšou ako 33 % - Ruský jazyk úroveň B1 2010

		Pohlavie		Spolu
		chlapci	dievčatá	
Typ školy	GYM	5,1%	7,7%	12,9%
	SOŠ	34,6%	52,6%	87,1%
Spolu		39,7%	60,3%	100,0%

Nasledujúce 3 obrázky dokumentujú výsledky testu z hľadiska dosiahnutých úspešností podľa testovaných zručností. Stĺpcové grafy označujú, ako test rozdelil žiakov do výkonnostných skupín podľa percenta dosiahnutej úspešnosti.

Počúvanie s porozumením – v tejto časti testu mali žiaci preukázať, ako porozumeli základným informáciám a riešiť úlohy, ako je určenie správnosti či nesprávnosti výpovede, výber z viacerých možností, priradovanie a doplňovanie. V *Počúvaní s porozumením* dosiahli testovaní žiaci úspešnosť 56,5 %. (pozri Tab.1)

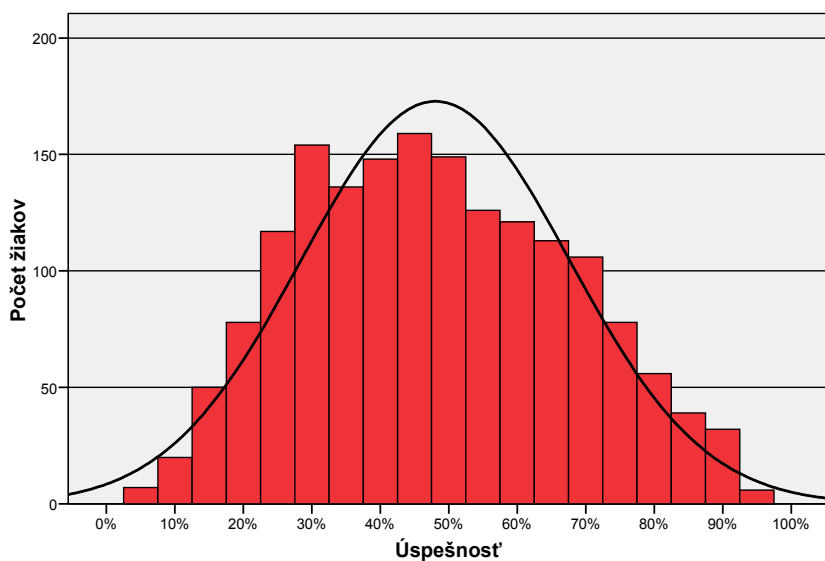
Ruský jazyk úroveň B1 2010 - histogram úspešnosti v časti počúvanie

Obr. 7 Histogram úspešnosti v časti Počúvanie - ruský jazyk B1 2010

Gramatika a lexika – táto časť testu preveruje znalosti gramatických štruktúr a slovnej zásoby a ich správne použitie v kontexte. Žiaci mali dopĺňať adekvátne gramatické tvary na základe výberu z viacerých možností a dopĺňať slová do kontextu, resp. upravovať gramatické tvary. V tejto časti dosiahli testovaní žiaci úspešnosť 48,0 %. (pozri Tab.1).

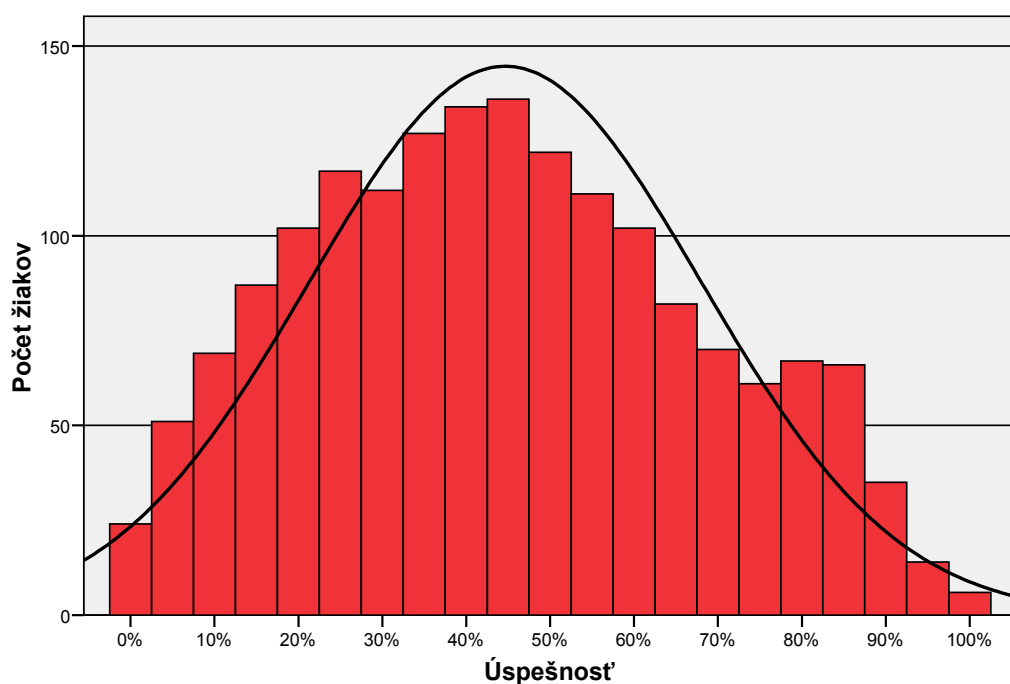
Ruský jazyk úroveň B1 2010 - histogram úspešnosti v časti gramatika

Obr. 8 Histogram úspešnosti v časti Gramatika - ruský jazyk B1 2010

Čítanie s porozumením – táto časť testuje, ako žiaci porozumeli obsahu textu, či pochopili jeho hlavné myšlienky, základné súvislosti a vyriešili úlohy doplňovacieho typu, výberu z viacerých možností, resp. určenia správnosti alebo nesprávnosti výpovede. V tejto časti dosiahli testovaní žiaci úspešnosť 44,6 %. (pozri Tab.1).

Ruský jazyk úroveň B1 2010 - histogram úspešnosti v časti čítanie

Obr. 9 Histogram úspešnosti v časti Čítanie - ruský jazyk B1 2010

Z dosiahnutých výsledkov vidíme, že najväčšie problémy robilo žiakom čítanie s porozumením. Takmer 10-percentný rozdiel v dosiahnutej úspešnosti oproti počúvaniu s porozumením je významný. Výkon žiakov oboch skupín v časti Gramatika v porovnaní s výkonom v časti Počúvanie je tiež už tradične nižší, o čom svedčí aj percento dosiahnutej úspešnosti.

3 Interpretácia výsledkov testu EČ MS z ruského jazyka úroveň B1

V tejto kapitole interpretujeme ďalšie psychometrické charakteristiky testu, ako sú napr. úspešnosť, resp. obťažnosť, citlivosť niektorých testových položiek, tak ako vyplynuli zo štatistických výsledkov testu.

Podľa celkových výsledkov položkovej analýzy môžeme konštatovať, že základné charakteristiky testu EČ 7014 nepoukazujú na závažné neštandardné vybočenia.

Pri hodnotení testu je dôležitým psychometrickým parametrom *úspešnosť* a s ňou súvisiaca *obťažnosť* položky.

Úspešnosť položky definujeme ako percentuálny podiel bodov za položky, na ktoré žiak správne odpovedal z celkového počtu bodov, ktoré mohol v teste získať. *Úspešnosť* položky neoddeliteľne súvisí s *obťažnosťou* - čím je úspešnosť v riešení danej položky nižšia, tým je položka obťažnejšia

Pri hodnotení obťažnosti položiek sme postupovali podľa tejto škály:

Obťažnosť:

0,0% - 10%	extrémne ľahká položka
10,1% - 20%	veľmi ľahká položka
20,1% - 80%	stredne obťažná položka (okolo 50% je optimálna)
80,1% - 90%	veľmi obťažná položka
90,1% - 100%	extrémne obťažná položka

Citlivosť alebo diskriminačná sila položky je schopnosť položky rozlíšiť dobrých a slabších žiakov.

Pri hodnotení *citlivosti* položiek sme postupovali podľa tejto škály:

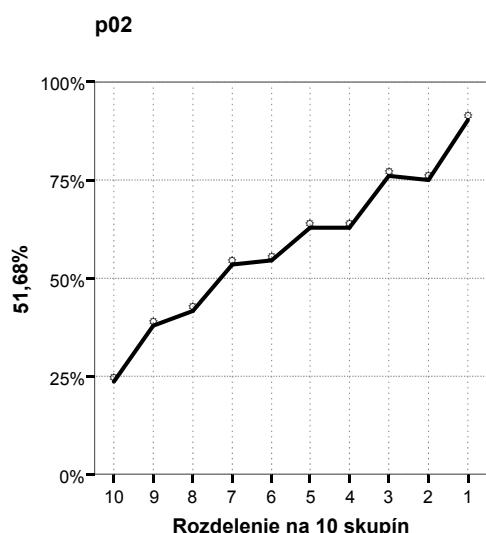
záporná hodnota	kritická citlivosť
do 10%	nedostatočná citlivosť
do 20%	nízka citlivosť
nad 20%	vyhovujúca citlivosť

V časti *Počúvanie s porozumením* žiakom vo všeobecnosti nerobil veľký problém pochopiť autentické texty nahovorené rodenými hovoriacimi, prednesenými zreteľne, štandardným jazykom, v primeranom tempe a na základe takto pochopeného textu riešiť z neho

vyplývajúce úlohy. Celkovo najvyššiu úspešnosť riešenia väčšiny položiek v porovnaní s ostatnými dvoma časťami (čítanie a gramatika) však nemožno pripisovať nízkej náročnosti testovaných úloh - veď texty boli dostatočne náročné na lexiku - z oblastí zamestnanie, vedecko-technický rozvoj, kultúra a umenie, šport – boli dostatočne rozsiahle a odzneli v tempe zodpovedajúcej stupňu náročnosti pre úroveň maturitnej skúšky – B1.

O vhodnom zostavení jednotlivých testových úloh svedčí aj fakt, že takmer všetky položky vykazujú vyhovujúcu obťažnosť a citlivosť.

Ako príklad testovej položky s veľmi dobrými psychometrickými parametrami môžeme uviesť napr. položku č. 2. V súbore úloh, do ktorého položka spadala, mali žiaci za úlohu na základe vypočutého textu vybrať správnu odpoveď zo štyroch ponúknutých možností. Úloha dobre rozlíšila žiakov, o čom svedčia jej parametre citlivosť 51,7, korelácia medzi položkou a zvyškom testu (Point Biserial) 34,9, ako aj graf položky:

Obr.10 Distribúcia úspešnosti a citlivosti – položka č. 2

Obťažnosť položky mala hodnotu 42,1 %, teda úspešnosť riešenia bola 57,9 % .

Nasledujúca tabuľka dokumentuje, že správnu odpoveď (vyznačená žltou farbou) si vybrala spomedzi štyroch ponúkaných možností (1 správna odpoveď, a 3 distraktory, t.j. nesprávne odpovede) väčšina žiakov, v tomto prípade 486 žiakov.

Tab.3 Analýza distraktorov – variant 7014, položka č. 2 s výberom odpovede

		A02	B02	C02	D02	X02
1	P. Bis.	-,08	-,12	-,26	,35	-,05
2	p	,08	,15	,19	,58	,01
3	N	63,00	122,00	162,00	486,00	5,00

Keď sa pozrieme na súhrnnú tabuľku psychometrických charakteristík všetkých položiek v časti *Počúvanie*, vidíme, že položku č. 1 takmer všetci testovaní žiaci vyriešili na 100%, jej úspešnosť bola 90%. Položka sa ukázala pre danú testovanú vzorku ako príliš ľahká, ale bola v teste vhodne umiestnená - bola to vôbec prvá úloha v celom teste, takže ju môžeme považovať za akúsi motivačnú položku, a teda autormi bola vhodne zvolená, pretože v teste majú miesto aj položky nižšej náročnosti.

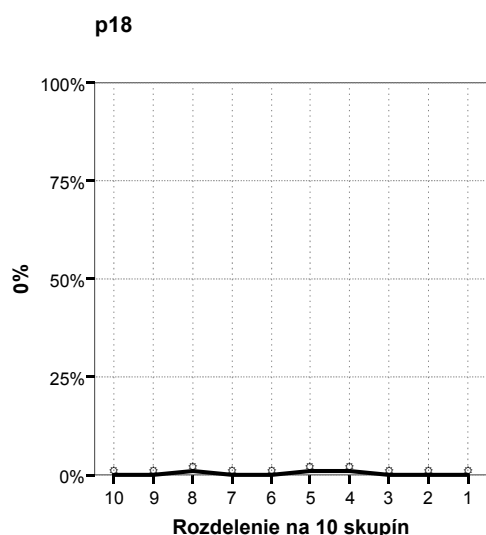
Tab.4

Ruský jazyk úroveň B1 2010, variant 7014 - časť počúvanie

	Položka	Obťažnosť	Citlivosť	Nedosiahnutosť	Vynechanosť	Neriešenosť	Korelácia medzi položkou a zvyškom testu (Point Biserial)
1	1	10,1	22,6	,00	,24	,24	27,6
2	2	42,1	51,7	,00	,60	,60	34,9
3	3	36,7	45,8	,00	2,26	2,26	32,6
4	4	41,7	41,5	,00	2,26	2,26	32,8
5	5	63,9	37,9	,00	3,22	3,22	21,5
6	6	43,9	49,9	,00	2,26	2,26	35,4
7	7	33,0	47,5	,00	2,38	2,38	34,5
8	8	70,3	38,4	,00	1,55	1,55	28,0
9	9	67,2	33,6	,00	4,05	4,05	23,9
10	10	69,8	28,8	,00	,83	,83	21,2
11	11	17,4	25,5	,00	,83	,83	22,5
12	12	21,8	41,6	,00	,72	,72	26,7
13	13	31,3	24,3	,00	2,15	2,15	9,3
14	14	35,8	60,1	,36	6,56	6,91	40,3
15	15	65,6	57,0	,36	8,34	8,70	43,5
16	16	51,6	42,7	,36	2,86	3,22	32,2
17	17	68,1	43,8	,72	3,81	4,53	36,2
18	18	99,6	,0	2,26	9,54	11,80	-2,4
19	19	40,5	56,5	3,34	3,10	6,44	39,5
20	20	43,6	63,0	3,34	4,65	7,99	39,6

Opačný prípad je položka č. 18., ktorá vykázala takmer 100% obťažnosť, podľa grafu výkonnostne nerozlíšila žiakov, preto má aj nízku citlivosť. V súbore úloh, do ktorého položka spadala, mali žiaci za úlohu na základe vypočítaného doplniť chýbajúce slová, pričom vždy išlo o doplnenie jedného slova, a to v správnom tvare. Text s názvom „Návrat olympionikov“ o výsledkoch ruských športovcov na olympiáde v Pekingu bol z frekventovanej témy Šport, bol vysoko aktuálny, vekuprimeraný a teda dostatočne atraktívny pre chlapcov aj dievčatá.

V texte nahrávky odznela veta: «Эта олимпиада показала, что за золотые медали борются очень многие страны.» V resumé textu, bola táto informácia pretransformovaná do vety: «Олимпиада показала, что золотые медали завоевать многие страны.», kde na vynechané miesto na základe vypočutej informácie mali žiaci na vynechané miesto doplniť jedno vhodné slovo. Očakávané slovo malo byť «хотели». Ako vidíme, prekvapivo všetkým žiakom, aj dobrým aj slabým, robil veľký problém vyriešiť úlohu, keď bolo treba iba trochu porozmýšľať, a nie iba takmer mechanicky vložiť do vety, ktorá presne odznie v texte vynechané slovo presne v tom istom tvare, ako ho počuli v texte. Dokumentuje to aj takmer 100% obťažnosť položky v tabuľke, ako i graf položky, z ktorého vidno, že iba mizivé 0,4 % žiakov túto úlohu riešilo správne. Je to signál najmä pre pedagógov, aby ešte väčšiu pozornosť venovali precvičovaniu aj takýchto typov úloh.

Obr.11 Distribúcia úspešnosti a citlivosti – položka č. 18

Položka sa teda zo štatistického hľadiska zdá akoby nevhodne umiestnená do testu, ale keď ju bližšie rozanalyzujeme z hľadiska didaktického, tak by nemal byť objektívny dôvod, prečo by mala byť pre maturanta takáto úloha extrémne náročná, keď jeho očakávaná úroveň ovládania cudzieho jazyka je stredne pokročilý a v Spoločnom európskom referenčnom rámci pre vyučovanie cudzích jazykov je táto úroveň charakterizovaná ako „Samostatný používateľ jazyka“ a daná úloha aj z hľadiska úrovne myšlienkových operácií a techniky práce s počutým textom zodpovedá príslušnej úrovni ovládania cudzieho jazyka maturanta.

V časti *Gramatika* boli tento rok žiaci dostatočne úspešní pri riešení väčšiny testových úloh. V porovnaní s ostatnými časťami testu EČ táto časť dopadla najmenej úspešne, ale treba povedať, že úspešnosť 48 % je pre daný typ testovania úplne vyhovujúci. Celkovo žiaci zvládli na dostačujúcej úrovni úlohy produktívne, ako aj tie, ktoré sú zamerané na pasívnu

znalosť jazyka. Testové úlohy boli vybrané aj spracované vhodne a vyhovujúco, o čom svedčí *súhrnná tabuľka* základných psychometrických *charakteristík položiek* v časti *Gramatika*. Z nej vidno, že vo väčšine prípadov neboli zaznamenané žiadne výrazné vybočenia. Úspešnosť riešenia väčšiny úloh (položiek) bola vo vyhovujúcom rozmedzí 20 % - 80 %. Položka č. 26 bola na hranici vyhovujúcej a nízkej obťažnosti, teda bola pre testovaných žiakov z kategórie tých ľahších a iba jedna položka sa ukázala pre daný súbor ako veľmi ľahká. Bola to položka č. 27, s nízkou hodnotou obťažnosti - 5,5. Išlo o úlohu s výberom odpovede, žiaci si mali zvoliť správnu odpoveď zo štyroch ponúkaných možností, v tomto prípade išlo o doplnenie správneho slova do ustáleného slovného spojenia «*дрязе от*» (správna odpoveď bola *дрязеа*). Ako vidno z priloženej tabuľky riešenia položky, správnu odpoveď vyznačenú žltou farbou si volilo asi 95 % žiakov vzorky. Pod takúto vysokú úspešnosť sa v tomto prípade pozitívne "podpísal" pravdepodobne interferenčný jav (podobný tvar slova v tomto páde v ruštine aj v slovenčine) a čo by nás, pedagógov tešilo viac, dobrá znalosť a dostatočné upevnenie javu jeho precvičovaním.

Tab.5 Analýza distraktorov – variant 7014, položka č. 27 s výberom odpovede

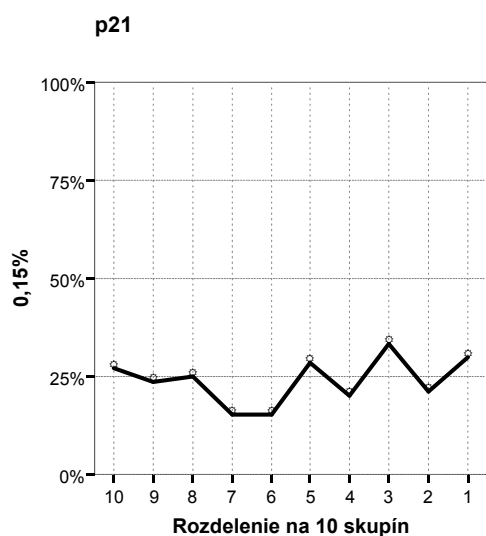
		A27	B27	C27	D27	X27
1	P. Bis.	,21	-,17	-,05	-,11	.
2	p	,95	,04	,01	,01	,00
3	N	793,00	33,00	6,00	7,00	,00

Typický negatívny dopad interferenčného javu na úspešnosť riešenia sa prejavil pri položke č. 21. Išlo o rovnaký typ úlohy ako pri úlohe č. 27 – úloha s výberom odpovede zo 4 možností. Do vety: «*Учёные провели в.....последних 10 лет.,atd. »* bolo treba na vynechané miesto doplniť slovo «*течение*» v správnom tvare, pričom si žiaci mohli vybrať zo štyroch variantov odpovede: (A) *течения*, (B) *течению*, (C) *течение*, (D) *течению*. Správna odpoveď bola (C) *течение*. Príbuznosť slovanských jazykov v tomto prípade vyvoláva pri nedostatočnom ovládaní ruštiny silný interferenčný jav: ruské podstatné meno *течение* pripomína na prvé počutie slovenské podstatné mená, ktoré sa skloňujú podľa vzoru vysvedčenie a pri takomto uvažovaní je už iba krok k nesprávnej snahe pri ruskom podstatnom mene použiť slovenský skloňovací vzor, čo má samozrejme za následok chybu v prípade, že ruský vzor skloňovania má v danom páde inú podobu, ako to je aj pri riešení tejto úlohy. Dôkaz podáva aj nasledujúca tabuľka výberu možností odpovedí. Nesprávnu odpoveď, - (D) *течению* si volilo najviac žiakov (423), a pretože to boli žiaci, ktorí patrili celkovo medzi úspešných riešiteľov testu, štatistické závery zaradili túto položku do kategórie

s kritickými parametrami (pozri Tab.6 a 7 a Obr.12), najmä pokiaľ ide o nízku diskriminačnú silu položky a vysokú obťažnosť.

Tab.6 Analýza distraktorov – variant 7014, položka č. 21 s výberom odpovede

		A21	B21	C21	D21	X21
1	P. Bis.	-,17	-,14	,03	,18	-,03
2	p	,11	,14	,24	,50	,00
3	N	91,00	119,00	202,00	423,00	3,00

Obr.12 Distribúcia úspešnosti a citlivosti – položka č. 21

Spomenutou interferenciou sa však, žiaľ, dali ovplyvniť aj inak úspešní riešitelia testu, ale to nie je chyba zostavenia úlohy, naopak, z didaktického hľadiska bola úloha zvolená vhodne, a celkový výsledok signalizuje skôr nedostatočne usústavené a upevnené vedomosti väčšiny testovanej vzorky, pretože ide o základné učivo vyplývajúce aj z cieľových požiadaviek .

Takmer identický komentár a záver platí aj pre interpretáciu položky č. 28. Príčinou nízkej úspešnosti pri tejto úlohe nie je iba jav interferencie, ale zrejme aj nedostatočné vedomosti zo základného učiva z paradigmy podstatných mien, konkrétne ide o vedomosti zo skloňovania výnimiek podstatných mien typu «время». Hoci ide o základné učivo, ktoré je zároveň aj súčasťou cieľových požiadaviek, táto úloha sa pre testovaný súbor ukázala ako vysoko náročná (obťažnosť položky je 82,8 %).

Tab.7 Súhrnné charakteristiky položiek - Gramatika

Ruský jazyk úroveň B1 2010, variant 7014 - časť gramatika

	Položka	Obťažnosť	Citlivosť	Nedosiahnutosť	Vynechanosť	Neriešenosť	Korelácia medzi položkou a zvyškom testu (Point Biserial)
1	21	75,9	,2	,00	,36	,36	3,4
2	22	44,8	41,5	,00	,36	,36	24,4
3	23	39,5	35,0	,00	,36	,36	17,8
4	24	54,5	30,7	,00	,60	,60	13,8
5	25	25,3	48,2	,00	,48	,48	25,4
6	26	19,0	39,3	,00	,12	,12	26,8
7	27	5,5	15,5	,00	,00	,00	20,7
8	28	82,8	11,4	,00	,48	,48	15,4
9	29	49,0	56,4	,00	,83	,83	35,4
10	30	65,6	18,7	,00	1,67	1,67	6,5
11	31	55,4	67,2	3,10	12,28	15,38	47,5
12	32	59,8	52,8	3,81	8,82	12,63	41,9
13	33	25,5	41,0	5,13	4,65	9,77	28,4
14	34	64,2	58,1	7,75	12,28	20,02	45,0
15	35	51,6	59,4	9,30	14,06	23,36	44,0
16	36	41,1	72,6	10,97	9,54	20,50	48,9
17	37	70,2	57,5	12,75	14,54	27,29	49,9
18	38	66,5	60,5	15,73	8,82	24,55	47,3
19	39	72,0	67,1	22,05	14,90	36,95	53,8
20	40	60,5	62,3	22,05	3,10	25,15	51,4

V časti *Čítanie*, (úlohy č. 41 - 60) bola celková dosiahnutá úspešnosť 44,6 %. Žiaci si vo väčšine prípadov dobre poradili s riešením úloh, v ktorých sa preverovala ich schopnosť presne a efektívne čítať rôzne texty v ruskom jazyku, ako aj získať a spracovať potrebné informácie. V úlohách ako boli:

- priraďovacia

- úloha typu: pravda / nepravda + odsek

- doplňovacia dosahovali dostatočne vysokú úspešnosť pri riešení. Všetky položky z tejto časti testu EČ majú dobré základné psychometrické charakteristiky tak, ako to vidno z nasledujúcej tabuľky. Žiadna z položiek nedosiahla nedostatočné, alebo kritické parametre.

Tab.8 Súhrnné charakteristiky položiek - Čítanie

Ruský jazyk úroveň B1 2010, variant 7014 - časť čítanie

	Položka	Obťažnosť	Citlivosť	Nedosiahnutosť	Vynechanosť	Neriešenosť	Korelácia medzi položkou a zvyškom testu (Point Biserial)
1	41	51,0	48,1	,00	5,24	5,24	32,9
2	42	48,4	49,3	,00	3,93	3,93	28,3
3	43	69,2	56,9	,00	12,75	12,75	38,5
4	44	56,1	57,0	,00	7,99	7,99	37,3
5	45	62,0	54,6	,00	7,03	7,03	44,9
6	46	65,4	42,0	,00	10,37	10,37	31,7
7	47	45,9	52,2	,00	5,60	5,60	34,9
8	48	62,6	65,9	,36	5,36	5,72	47,5
9	49	69,0	39,6	,36	5,72	6,08	31,6
10	50	61,9	65,9	,36	10,25	10,61	52,3
11	51	67,7	57,5	,48	10,25	10,73	44,8
12	52	46,1	52,3	,60	5,13	5,72	35,0
13	53	68,7	48,0	,72	4,17	4,89	38,8
14	54	54,8	58,8	11,80	12,99	24,79	39,8
15	55	41,2	62,4	13,59	9,18	22,77	46,4
16	56	48,9	55,8	16,92	15,73	32,66	40,5
17	57	38,4	57,7	18,12	13,71	31,82	41,6
18	58	44,1	50,5	20,74	10,61	31,35	35,9
19	59	45,9	60,6	23,48	10,13	33,61	49,0
20	60	49,2	45,7	23,48	6,20	29,68	35,8

Za zmienku stoja položky č. 56 – 60, ktoré sú v tabuľke vyznačené žltou farbou. Toto označenie signalizuje, že vo vyznačených parametroch dosiahli uvedené položky mierne znížené hodnoty oproti optimu. Ako vidno z tabuľky, ide o tzv. *nedosiahnutosť*, to, znamená, že určité percento žiakov dané položky nestihlo vyriešiť. S *nedosiahnutosťou* súvisí aj tzv. *neriešenosť* položky, t.j. percentuálny súčet *nedosiahnutých* a *vynechaných* riešení. O tzv. *vynechanosti* položky hovoríme vtedy, ak žiak danú položku *neriešil*, ale niektorú z nasledujúcich ešte *riešil*. Zo štatistického hľadiska *neriešenosť* do 30 % je vyhovujúca. Iba mierne zvýšené hodnoty *neriešenosti* pri položkách č. 56 – 59 nie sú kritické a pretože ide o úlohy (položky) takmer na konci testu, logicky sa dá očakávať aj predpokladať, že nie všetci žiaci si dokážu čas na prácu rozvrhnúť efektívne, a preto im nezostane dostatok času najmä na vyriešenie úloh v závere testu.

Súhrnne z výsledkov štatistickej analýzy možno konštatovať, že žiaci dosiahli v testovaných jazykových kompetenciách overovaných v častiach Počúvanie a Gramatika dobrú úspešnosť. V časti Čítanie dosiahli iba priemernú úspešnosť. Pri riešení jednotlivých úloh testu dokázali, že im žiadna z nich nerobila väčšie problémy, až na výnimky, ktoré komentujeme vyššie.

4 Vyhodnotenie písomnej formy internej časti MS z ruského jazyka úroveň B1

V teste písomnej formy internej časti maturitnej skúšky úroveň B1 (ďalej PFIČ B1) mali žiaci v krátkom písomnom útvare prezentovať nasledovné zručnosti: dodržiavanie zodpovedajúcich kompozičných postupov, štylizácie a formálneho členenia prejavu, používanie primeranej slovnej zásoby a správnych gramatických štruktúr a pravopisu. Dostali zadanie témy, obsahové požiadavky a z toho vyplývajúcu formu písomného prejavu. Hodnotenie zohľadňovalo rovnocenne obsah úlohy, členenie a stavbu textu, slovnú zásobu a gramatiku. Na riešenie testu mali žiaci k dispozícii 60 minút. Maximálny počet bodov za celú testovú úlohu bol 20 bodov. Za riešenie sa mohli pridelovať hodnoty iba v celých bodoch.

V školskom roku 2009/2010 žiaci písali test PFIČ úrovne B1 na tému: «*Как отметить день рождения.*» (*Письмо другу/подруге*).

Výsledky z PFIČ z RJ B1 sme dostali od 1507 žiakov, čo tvorí 88,9 % celkového počtu testovaných žiakov, ktorí písali test EČ MS z RJ B1.

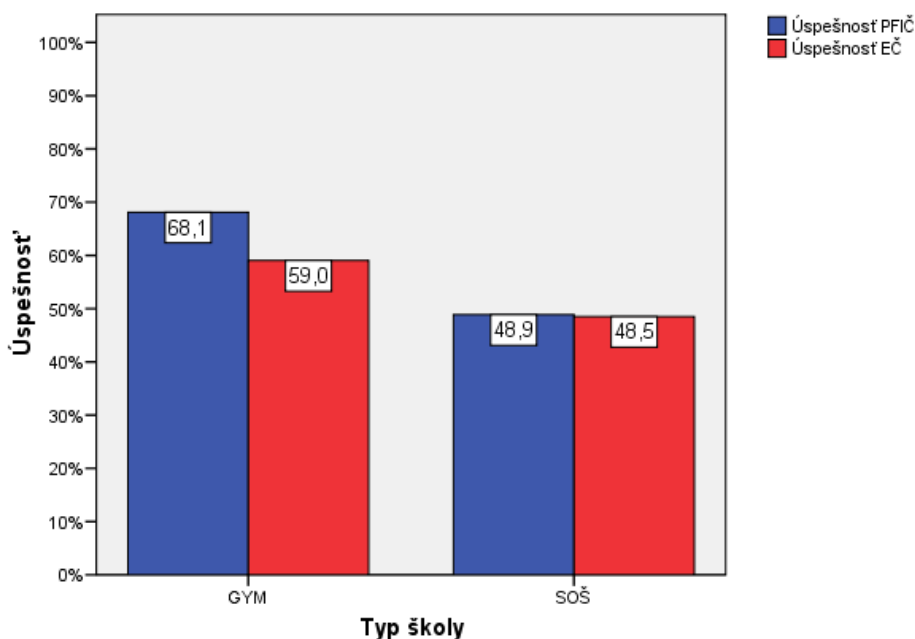
Medzi žiakmi gymnázií a ostatných stredných škôl sú v priemerných úspešnostiach PFIČ rozdiely na strednej úrovni vecnej signifikancie ($r = -0,326$) v prospech gymnazistov.

Tab.9 PFIČ RJ B1 – úspešnosť v (%) podľa typu školy

**PFIČ 2010 - ruský jazyk úroveň B1 -
úspešnosť (%) podľa typu školy**

Typ školy	N	Priemer	Štd. chyba priemeru
GYM	272	68,1	1,2
SOŠ	1208	48,9	,6
Spolu	1480	52,4	,6

Ruský jazyk úroveň B1 2010 - úspešnosť v PFIČ a EČ podľa typu školy

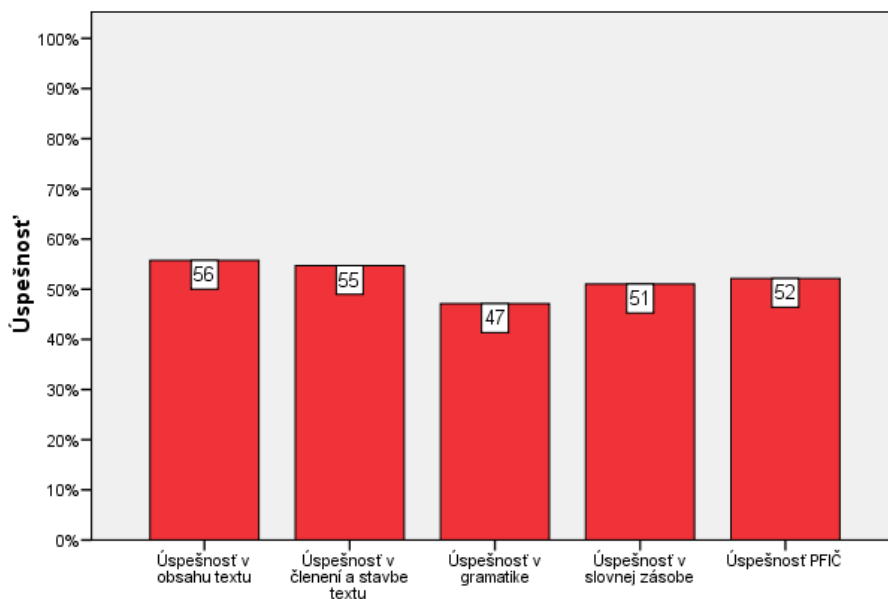

Obr.13 PFIČ RJ B1 – úspešnosť v PFIČ a EČ podľa typu školy

Podľa výsledkov dosiahnutých v jednotlivých oblastiach, za ktoré mohli získať body (obsah textu, členenie a stavba textu, gramatika, slovná zásoba) vidíme, že žiaci boli v tejto časti testu aj v tomto roku dostatočne úspešní - celkové percento úspešnosti bolo 52 %.

Najúspešnejší boli žiaci v dosahovaní bodov za obsah textu, kde dosiahli celkovú úspešnosť 56,0 %, podobne úspešní boli aj v počte bodov za členenie a stavbu textu – 55 %. Najmenej úspešní v porovnaní s ostatnými 3 oblasťami boli v gramatike – 47 %, (ktorá je však v celkovom hodnotení u testovaných žiakov na úrovni dostatočnej úspešnosti).

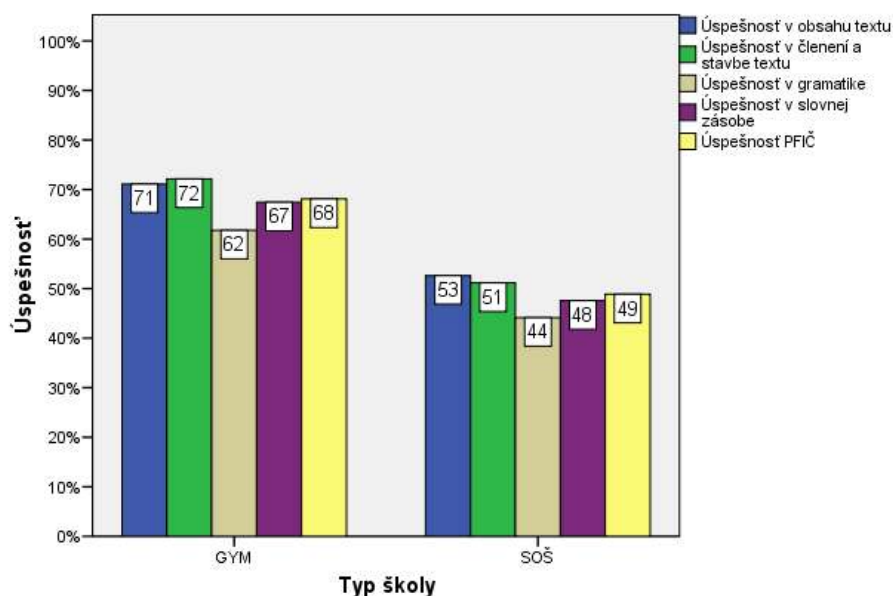
PFIČ 2010 - ruský jazyk úroveň B1 - úspešnosť v častiach a celku

Obr.14 PFIČ RJ B1 – úspešnosť v častiach a celku

Detailnejší obraz o dosiahnutých úspešnostiach v jednotlivých častiach a celku u gymnazistov a žiakov ostatných stredných škôl nám dáva nasledujúci obrázok. V dosiahnutých úspešnostiach názorne dokumentuje viditeľnú prevahu žiakov gymnázií.

PFIČ 2010 - ruský jazyk úroveň B1 - úspešnosť v častiach a celku podľa typu školy

Obr.15 PFIČ RJ B1 – úspešnosť v častiach a celku podľa typu školy

Záverom z výsledkov úspešnosti možno skonštatovať, že pripravená téma PFIČ pre úroveň B1, (ktorú riešili takmer všetci žiaci, ktorí maturovali tento školský rok z RJ) bola zostavená v súlade s tematickými okruhmi cieľových požiadaviek RJ, rovnako aj zadanie a štruktúra témy boli zvolené vhodne, o čom svedčí fakt, že testovaní žiaci dosahovali najvyššie percento úspešnosti za oblasti obsah textu a členenie a stavbu textu, ktoré bezprostredne s vyššie uvedeným súvisia.

Najnižšiu úspešnosť, ale aj logicky očakávanú, dosahovali žiaci v oblasti gramatika, ktorá je pri písomnom prejave pre žiakov „najcitlivejšou“ oblasťou, a ako vidíme, potvrdzujú to aj dosiahnuté výsledky žiakov.

Záver

Správa je interpretáciou štatistických výsledkov, ktoré dokladujú korektnosť a exaktnosť maturitnej skúšky.

Záverom môžeme skonštatovať, že interpretovaný maturitný test pre úroveň B1 potvrdzuje vysokú mieru spoľahlivosti merania. Svedčia o tom najmä jeho základné psychometrické charakteristiky, ktoré to potvrdzujú. Štatistické výsledky dokumentuje vyhovujúcu priemernú úspešnosť testu (49,7 %) a *Cronbachovo alfa*, t. zn. *koeficient spoľahlivosti* (0,880) dokazujú vysokú *reliabilitu* testu, t. zn., že na základe výsledkov tohto testu je možné urobiť potrebné rozhodnutia.

Z položkovej analýzy vyplynulo, že v tomto roku testovaní žiaci dosiahli veľmi dobré výsledky v častiach Počúvanie (51,5 %) a Gramatika (48 %). V porovnaní s ostatnými dvoma časťami testu boli žiaci najmenej úspešní pri riešení úloh v čítaní s porozumením. Celkovo dosiahli v tejto časti úspešnosť 44,6 %.

Aj keď celkové percento úspešnosti v jednotlivých častiach testu je vyhovujúce, a ako sme už aj na iných miestach v správe skonštatovali, v mnohých prípadoch aj očakávané, interpretačné závery by mali byť materiálom na zamyslenie sa pre všetky segmenty odborníkov od tvorcom testov učiteľov, metodikov ako aj pre a širšiu laickú verejnosť .

Literatúra

1. Ringlerová, V.: Záverečná správa zo štatistického spracovania testu z ruského jazyka úroveň B1, Externá časť maturitnej skúšky 2010, interný materiál. Bratislava: NÚCEM, 2010.
2. Juščáková, Z., Ringlerová, V.: Príručka (vysvetlenie pojmov používaných v záverečných správach zo štatistického spracovania testov EČ MS). Bratislava: ŠPÚ, 2007.